

T(R)ÒPICS

MARCEL·LÍ BORRELL
COL·LABORADOR PERIODÍSTIC

1. El cinema mut, parla. Abans de morir, Albert Einstein, pare de la relativitat científica va tenir temps d'intuir una altra llei que no va poder catalogar: quins són els patrons que regeixen les casualitats? Perquè això que bategem com casualitat, ho és? Com tota llei, té els seus codis (a)morals. S'acaba d'editar en lluminós DVD l'obra d'art cinematogràfica per excel·lència: *La passion de Jeanne d'Arc*, que el danès Carl Theodor Dreyer rodava el 1927. Després de vicissituds múltiples -censures, incendis, mutilacions-, la Joana que ens arriba és la versió francesa

d'una còpia trobada en un asil psiquiàtric d'Oslo el 1981. Amb menyspreu pel cinema sonor, Dreyer rescatava les actes del judici contra la donzella d'Orleans per dur a terme un document visual sobre les artimañes del poder eclesiàstic -i militar- contra una pobra noia analfabeta de 19 anys que, per ser fidel als seus valors, accepta morir cremada viva a la foguera. Denúncia del totalitarisme, doncs. El film és magnífic tribut al rostre humà. La seva capacitat per retratar l'ànima que hi niua al darrer. De Plató a Plotí -i no es conya-, els grecs van establir que les essències són tres: l'U, l'Intel·lecte i l'Ànima. Tres en un. I que la imatge és l'expressió d'una essència que imita l'aparença. Som ja en el terreny de la representació de l'home cristià quan

descobreix que la icona plasma la vida interior: allò visible i allò invisible s'assimilen. Dreyer sabia que el cinema va ser inventat per representar el temps punyeter. El seu pas per sobre el rostre humà. D'aquest sentit espiritual passarem a una fesomia frívola i caldrà parlar del *glamour*: encantament, fascinació hipnòtica. Però si juguem amb el mot i les parèntesis, veurem que (*gl*)amour amaga ressonàncies amoroses. *La passion de Jeanne d'Arc* mai no es va estrenar comercialment a l'Estat Espanyol. La lentitud dels transports de l'època i la guerra civil van ser obstacles insalvables. Avui, hom/dom té a l'abast de la butxaca una versió difana de la pel·lícula gràcies a Sherlock Films. Evocador nom, no? De supervivència cinèfila. Perquè des-

prés del príncep Hamlet, Dreyer és el danès més universal.

2. El cinema sonor, calla. La casualitat de què parlava al principi succeeix amb la globalitzadora estrena d'*El codi Da Vinci*. Film sonor que tot i no callar durant més de dues hores, mai diu res de nou sobre l'ús i abús del poder material, ritual i mediàtic de la Mare Església catòlica. Posats a ser espavilats com pertoca a la ciutadania ultramoderna i pràctica, proposo que el film del sapastre Ron Howard pugui considerar-se el complot, maquiavèlic, de la Santa Seu vaticana que juga a fer-se la víctima del botxí de Hollywood. Total: augment geomètric de vocacions sacerdotals per allò de salvar la vilipendiada cristiandat. Si Carl T. Dreyer aixequés el cap i veiés els Howard-Brown fent l'enze puta ramoneta, com Hamlet no deixaria cap tiella amb cap.